2024ལོའི་ཟླ་9ཚེས་28
པར་ངོས་འདིའི་འགན་འཁུར་རྩོམ་སྒྲིག་པ། ཨོ་རྒྱན་ཚེ་རིང་། ཕྱོགས་བསྡུས་གསར་འགྱུར། རེས་གཟའ་སྤེན་པ། 3

ལྷ་སའི་མཉམ་འདྲེས་སྨྱན་སྦྱོར་ལྟེ་གནས་སུ་
གནས་ཚུལ་འབྱོར་གསལ། ཟླ་9ཚེས་25ཉིན།
2024ལོའི་ལྗོངས་ཡོངས་ཀྱི་བཟའ་བཅའི་བདེ་
འཇགས་དྲིལ་བསྒྲགས་གཟའ་འཁོར་གྱི་བྱེད་སྒོ་དེ་ལྷ་
ས་གྲོང་ཁྱེར་དུ་སྤེལ་བ་རེད། ད་ཐེངས་ཀྱི་བྱེད་
སྒོའི་ནང་ཁ་དན་ཚིག་གནས་དང་གྲོན་ཆུང་། བདེ་
འཇགས་ལྡན་པའི་བཟའ་བཏུང་ལ་མཉམ་དུ་རོལ་
ཞེས་པ་གཙོ་དོན་དུ་བྱས་ཡོད་ཅིང་། དེའི་དམིགས་
ཡུལ་ནི་བཟའ་བཅའི་བདེ་འཇགས་ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས་
ཁྲིམས་སྲོལ་དང་ཚན་རིག་གི་ཤེས་བྱ་ཁྱབ་གདལ་
ཤུགས་ཆེན་གཏོང་བ་དང་། བཟའ་བཅའི་བདེ་
འཇགས་ཀྱི་འགན་འཁྲི་ཁྱོན་ཡོངས་ནས་དོན་འཁྱོལ་
བྱེད་པ། ཁེ་ལས་ཀྱི་བྱེད་པོའི་འགན་འཁྲིའི་འདུ་
ཤེས་དང་སྤྱི་དམངས་ཞུགས་པའི་འདུ་ཤེས་ཟབ་ཏུ་
ཏན་ཏིག་གཏོང་བ་བཅས་བྱས་ཏེ། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་
བཟའ་བཅའི་བདེ་འཇགས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་གཏོད་རྒྱུ་དེ་
ཡིན་པ་རེད།
བྱེད་སྒོ་སྤེལ་ཡུལ་དུ་རྣམ་པ་འཁྲུག་ཆ་དོད་པ་
དང་དྲིལ་བསྒྲགས་སྒྲོམ་སྟེགས་མདུན་དུ་མི་ཚོགས་ཀྱིས་
ཁེངས། འགན་ནུས་སྡེ་ཚན་ཁག་གིས་སྣ་མང་ཕུན་
སུམ་ཚོགས་པའི་བྱེད་སྒོའི་ནང་དོན་བརྒྱུད་གྲོང་མི་
མང་ཚོགས་ལ་བཟའ་བཅའི་བདེ་འཇགས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་
ཁྱབ་གདལ་གཏོང་བ་དང་། ཚང་མ་བཟའ་བཅའི་
བདེ་འཇགས་ཀྱི་ལྟ་སྐུལ་ལས་དོན་ནང་ཧུར་ཐག་
ཞུགས་ནས་ཐུན་མོང་ཐོག་བཟའ་བཅའི་བདེ་འཇགས་
ཀྱི་འགོག་སྲུང་འཛིང་རགས་ཤིག་གཏོད་རྒྱུའི་རེ་འབོད་
བྱེད་ཀྱི་ཡོད། བྱེད་སྒོ་སྤེལ་རིང་། གྲོང་མི་ཚོས་
རང་གྲོང་གི་ཉེ་བའི་ལོ་ཤས་རིང་གི་བཟའ་བཅའི་བདེ་

འཇགས་ལས་དོན་ལ་ཐོབ་པའི་གྲུབ་འབྲས་ལ་ཁས་
ལེན་གང་ལེགས་བྱས་པ་རེད། དུས་མཚུངས་སུ་ཚང་
མས་བཟའ་བཅའི་བདེ་འཇགས་ལྟ་སྐུལ་དོ་དམ་ལས་
དོན་ལ་རེ་བ་གསར་པ་བཏོན་ཡོད། གྲོང་མི་ཁྲེན་
ཅུན་ཏིས། ཉེ་བའི་ལོ་ཤས་རིང་སྲིད་གཞུང་གིས་
བཟའ་བཅའི་བདེ་འཇགས་ལ་ལྟ་སྐུལ་དོ་དམ་བྱེད་
ཤུགས་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག དཔེར་ན་ཆུ་
བླུགས་པའི་ཤ་དང་། ཚགས་ཤ་རྫུན་མ། དུས་ལས་
ཡོལ་བའི་འབྲས་དང་གྲོ་ཞིབ་སོགས་ཁྲོམ་རའི་ཐོག་ཧ་
ལམ་མཐོང་རྒྱུ་མི་འདུག སྒོ་རྩིས་ཚོང་ཁང་དུ་ཡང་
དངོས་ཟོག་ཉོ་བར་ཕྱིན་ན་ཧ་ཅང་བློ་བདེ་པོ་འདུགསྲིད་གཞུང་གིས་ད་དུང་མྱུར་བཤེར་ས་ཚིགས་མང་པོ་
བཙུགས་ནས་ང་ཚོར་བློས་མི་འཁེལ་བའི་བཟའ་བཅའ་
མགྱོགས་མྱུར་ཞིབ་བཤེར་བྱེད་རོགས་བྱས་པས་ང་ཚོ་
བློ་བདེ་རུ་ཕྱིན་སོང་། ལྟ་སྐུལ་དོ་དམ་སྡེ་ཚན་གྱིས་ལྟ་
སྐུལ་དོ་དམ་བྱེད་ཤུགས་སྔར་བས་ཆེ་རུ་དང་བཟའ་
བཅར་ཞིབ་བཤེར་བྱེད་ཚད་མཐོ་རུ་བཏང་སྟེ་ཚད་
གཞི་ལོན་ཚད་རྒྱུན་མཐུད་ངང་མཐོ་རུ་འགྲོ་བའི་
འགན་ལེན་བྱ་རྒྱུའི་རེ་བ་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་ལུས་
ཁམས་བདེ་སྲུང་ཐོན་རྫས་ལ་ལྟ་སྐུལ་དང་དོ་དམ་བྱེད་
ཤུགས་ཆེ་རུ་བཏང་སྟེ། རིན་གོང་མཐོ་ཞིང་སྤུས་
ཞན་ཡིན་པའི་ལུས་ཁམས་བདེ་སྲུང་ཐོན་རྫས་ཁྲོམ་
རར་མི་ཐོན་པར་བྱས་ནས་རྒན་འཁོགས་ཀྱི་ལུས་
ཁམས་བདེ་ཐང་ལ་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་རྒྱུའི་རེ་བ་ཡོད་ཅེས་
བཤད།

ད་ཐེངས་ཀྱི་བཟའ་བཅའི་བདེ་འཇགས་དྲིལ་
བསྒྲགས་གཟའ་འཁོར་གྱི་བྱེད་སྒོ་ལེགས་གྲུབ་ངང་སྤེལ་
བ་དེས་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་བཟའ་བཅའི་བདེ་
འཇགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཟབ་ཏུ་ཕྱིན་པར་མ་ཟད།
རང་གྲོང་གི་བཟའ་བཅའི་བདེ་འཇགས་ཀྱི་ཆུ་ཚད་
སྔར་བས་མཐོ་རུ་གཏོང་རྒྱུར་རྨང་གཞི་བཟང་པོ་ཞིག་
ཀྱང་བཏིང་ཡོད།
（སྟོབས་རྒྱལ་གྱིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

རང་གྲོང་དུ་2024ལོའི་ལྗོངས་ཡོངས་ཀྱི་བཟའ་བཅའི་བདེ་འཇགས་དྲིལ་བསྒྲགས་གཟའ་འཁོར་གྱི་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་བ།

ལྷ་སའི་མཉམ་འདྲེས་སྨྱན་སྦྱོར་ལྟེ་གནས་སུ་
གནས་ཚུལ་འབྱོར་གསལ། ཟླ་9ཚེས་26ཉིན། ལྷ་
ས་གྲོང་ཁྱེར་ཚོང་དོན་ཅུས་ཀྱིས་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་ཁྲོམ་ར་
ལྟ་སྐུལ་དོ་དམ་ཅུས་དང་། ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་ཁྲལ་དོན་
ཅུས། ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་སྐྱེ་ཁམས་ཁོར་ཡུག་ཅུས་སོགས་
ཚན་པ་7དང་མཉམ་དུ་ཆེད་དོན་ལྟ་སྐུལ་ཞིབ་བཤེར་
ཚོགས་ཆུང་བཙུགས་ཏེ། རང་གྲོང་གི་སྣུམ་སྣོན་ས་
ཚིགས་ཁག་གཅིག་གི་བཅོས་སྣུམ་གྱི་ཡོང་ཁུངས་དང་
སྤུས་ཚད་ཚད་ལེན། ཁྲལ་བསྡུའི་དོ་དམ། ཐོན་
སྐྱེད་བདེ་འཇགས། ཁོར་ཡུག་སྲུང་སྐྱོང་སོགས་ཀྱི་
གཙོ་གནད་ལས་དོན་ལ་ཞིབ་བཤེར་བྱས་པ་རེད།
སྣུམ་སྣོན་ས་ཚིགས་སུ་ལྟ་སྐུལ་ཞིབ་བཤེར་ཚོགས་
ཆུང་གིས་བཅོས་སྣུམ་གྱི་འདྲེན་ཚོང་གི་རྩིས་ཐོ་དང་།
གཉེར་སྐྱོང་ཡོང་འབབ་ཀྱི་རེའུ་མིག ཁེ་སྤོགས་ཁྲལ་
འཇལ་བཅས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་ལྟ་ཞིབ་བྱས་པ་

བརྒྱུད། ཁྲིམས་འགལ་ངང་གསོག་ཉར་དང་།
དབོར་འདྲེན། བྲིན་ཚོང་བཅས་བྱས་ཡོད་མེད་ཐད་
ཞིབ་བཤེར་བྱས་ཤིང་། ཁེ་ལས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་བདེ་
འཇགས་ཀྱི་མ་འཇོག་དང་ངལ་རྩོལ་འགན་བཅོལ་
གཏོང་སྤྲོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་ལྟ་ཞིབ་བྱས་པར་མ་
ཟད། ཐོན་སྐྱེད་བདེ་འཇགས་ཀྱི་འགན་འཁྲི་གཙོ་བོ་
ཏན་ཏིག་ཡིན་མིན་དང་རླངས་སྣུམ་སིལ་ཚོང་གི་མིང་ངོ་
མ་འགོད་པའི་མ་ལག་ཡོད་མེད་སོགས་ལ་ཞིབ་བཤེར་
བྱས་ཡོད། ལྟ་སྐུལ་ཞིབ་བཤེར་བྱེད་རིང་ཐོན་པའི་
གནད་དོན་ཐད་ལྟ་སྐུལ་ཞིབ་བཤེར་ཚོགས་ཆུང་གིས་
འཕྲལ་མར་བྱ་སྤྱོད་སྤེལ་ཏེ། སྒྱུར་བཅོས་བྱེད་པའམ་
ཡང་ན་དུས་བཀག་ལྟར་དག་ཐེར་བྱེད་དགོས་པའི་བླང་བྱ་
བཏོན་པར་མ་ཟད། འབྲེལ་ཡོད་སྣུམ་སྣོན་ས་ཚིགས་
ལ་བཅོས་སྣུམ་གྱི་འཁོར་རྒྱུག་ཁྲོམ་རའི་གཉེར་སྐྱོང་སྒྲིག་
ལམ་ལ་བརྩི་སྲུང་ཏན་ཏིག་ཞུ་བ་དང་། ཡིད་རྟོན་

གཉེར་སྐྱོང་དང་སྣུམ་སྣོན་ས་ཚིགས་ཀྱི་འགན་འཁུར་བ་
གཙོ་བོས་སྣེ་ཁྲིད་དེ་བདེ་འཇགས་ཀྱི་འགན་འཁྲི་དོན་
འཁྱོལ་བྱེད་པ། བདེ་འཇགས་ཀྱི་དོ་དམ་ལམ་ལུགས་
འཐུས་ཚང་དུ་བཏང་ནས་བདེ་འཇགས་ལ་གནོད་པའི་
རྐྱེན་ངན་དུས་ཐོག་ཏུ་མེད་པར་བཟོ་བ་བཅས་ཀྱི་སྒོ་
ནས་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཚེ་སྲོག་དང་རྒྱུ་ནོར་གྱི་བདེ་འཇགས་
ལ་འགན་ལེན་བྱེད་དགོས་པའི་བླང་བྱ་བཏོན་པ་རེད།
ཕྱིས་འབྱུང་། ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་ཚོང་དོན་ཅུས་
ཀྱིས་མུ་མཐུད་འབྲེལ་ཡོད་སྡེ་ཚན་དང་མཉམ་དུ་ལྷ་ས་
གྲོང་ཁྱེར་གྱི་བཅོས་སྣུམ་ཆེད་དོན་བཅོས་སྒྲིག་གི་བཀོད་
སྒྲིག་བླང་བྱ་གཞིར་བཟུང་། ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་རྫོང
（ཆུས）ཁག་དང་ནུས་པའི་གླིང་ཁུལ་དུ་ལྟ་སྐུལ་ཞིབ་
བཤེར་བྱས་ནས་ཆེད་དོན་བཅོས་སྒྲིག་གི་བྱ་སྤྱོད་དོན་
འཁྱོལ་ཐུབ་རྒྱུའི་འགན་ལེན་བྱ་རྒྱུ་རེད།
（བྱམས་པ་ཚེ་རིང་གིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཚན་པ་མང་པོས་མཉམ་དུ་སྣུམ་སྣོན་ས་ཚིགས་ལ་ཆེད་དོན་
ལྟ་སྐུལ་དང་ཞིབ་བཤེར་བྱས་པ།

ལྷ་སའི་མཉམ་འདྲེས་སྨྱན་སྦྱོར་ལྟེ་གནས་
སུ་གནས་ཚུལ་འབྱོར་གསལ། ཟླ་9ཚེས་24
ཉིན། “ཡིད་རྟོན་ལྷ་ས་ཚང་མས་གཏོད”ཅེས་
པ་བརྗོད་དོན་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་
གྱི་2024ལོའི་ཡིད་རྟོན་དྲིལ་བསྒྲགས་གཟའ་
འཁོར་གྱི་བྱེད་སྒོ་དེ་སྙེ་མོ་རྫོང་གི་ལྟེ་བའི་ཐང་ཆེན་
དུ་སྤེལ་བ་རེད།
བྱེད་སྒོ་དེ་འགོ་ཚུགས་ཞབས་བྲོ་ལྷོ་ཁའི་སྒོར་
གཞས་ཞེས་པའི་ཁྲོད་འགོ་ཚུགས་ཤིང་། བྱེད་སྒོའི་
ཁྲོད། གློག་འཕྲིན་དྲ་རྒྱར་བརྟེན་ནས་ཁ་བསླུས་
རྒྱག་པ་དང་། དྲ་རྒྱར་ཆ་འཕྲིན་རྫུས་མ་དང་དཀྲོག་
གཏམ་བཟོ་བ། སྨན་རྫུན་མ་བརྒྱུད་བསྒྲགས་བྱེད་
པ། ལག་ཁྱེར་མེད་པར་སྨན་བཅོས་བྱེད་པ།
ཁྲིམས་འགལ་ངང་སྨན་བཅོས་བྱེད་པ། གླ་ཆ་
འགྱངས་ཆད་བྱེད་པ། ཁྲལ་གཡོལ་ཁྲལ་བསླུ་དང་
འཛིན་ཤོག་རྫུན་མ་བཟོ་བ། ཁྲིམས་ཁང་གི་བཅད་
ཁྲ་ལག་བསྟར་མི་བྱེད་པ། འགྲིམ་འགྲུལ་སྐྱེལ་

འདྲེན་གྱི་ཡིད་ཆེས་ཤོར་བ། འགན་བཅོལ་ཐད་
ནས་ཁ་བསླུས་རྒྱག་པ་སོགས་ཀྱི་གནད་དོན་19ལ་
གཙོ་བོར་དམིགས་ཤིང་། དྲིལ་བསྒྲགས་འགྲེམས་
པང་བཙུགས་པ་དང་། དྲི་བར་ལན་འདེབས་པ་
སོགས་ཀྱི་བྱ་ཐབས་སྤྱད་དེ། སྤྱི་དམངས་ལ་ཡིད་
རྟོན་གྱི་ཤེས་བྱ་ཁྱབ་གདལ་བཏང་བ་དང་། ཚང་
མའི་དོགས་ཟོན་གྱི་འདུ་ཤེས་ཟབ་ཏུ་དང་དབྱེ་འབྱེད་
ཀྱི་ནུས་པ་ཆེ་རུ་བཏང་བ་རེད།
བྱེད་སྒོ་སྤེལ་རིང་། གསོན་ཉམས་དོད་པའི་
པར་རིས་དང་མི་སེམས་འགུལ་བའི་གཏམ་རྒྱུད་
སོགས་ལས་གྲུབ་པའི་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཡིད་རྟོན་དྲིལ་
བསྒྲགས་ཀྱི་བརྙན་ཐུང་བསྟན་ནས་སྤྱི་ཚོགས་འཚོ་
བའི་ཁྲོད་དུ་ཡིད་རྟོན་གྱི་གལ་ཆེ་ལུགས་མངོན་པར་
བྱས་ཡོད། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་སྤྱི་དམངས་ལ་ཉེན་
བརྡ་གཏོང་ཆེད། ཡུལ་དངོས་སུ་2024ལོར་ཡིད་
རྟོན་ཤོར་བའི་མིའི་མིང་ཐོ་དམར་རྗེན་དུ་བཏོན་ནས་
ཚང་མར་ཡིད་རྟོན་ལ་ཡིད་གཟབ་བྱེད་དགོས་པའི་
དྲན་སྐུལ་བྱས་པ་རེད། བྱེད་སྒོའི་ཁྲོད་ད་དུང་གླུ་
གཞས་དང་། ཞབས་བྲོ། འཁྲབ་ཚན་ཐུང་
གྲས། གཏམ་བརྗོད་ཟློས་གར་སོགས་སྣ་མང་ཕུན་
སུམ་ཚོགས་པའི་རིག་རྩལ་འཁྲབ་སྟོན་བྱས་ནས་བྱེད་
སྒོའི་རྣམ་པ་འཁྲུག་ཏུ་བཏང་བར་མ་ཟད། རོལ་

རྩེད་ཀྱི་ཞོར་དུ་ཡིད་རྟོན་སློབ་གསོ་སྤེལ་བའི་རྣམ་པ་
བཟང་པོ་ཞིག་ཆགས་པར་བྱས་པ་རེད།
སྙེ་མོ་རྫོང་འཕེལ་སྒྱུར་ཨུ་ལྷན་གྱི་ཀྲུའུ་རེན་
བསྟན་འཛིན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས། སྙེ་མོ་རྫོང་ནི་ལྷ་ས་
གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ནུབ་སྒོ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུར་ཆགས་ཡོད་
པས། སྐུལ་ཁྲིད་ཀྱི་ནུས་པ་ལེགས་པར་འདོན་པ་
དང་། རང་འགུལ་ངང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཡིད་རྟོན་མ་ལག་
འཛུགས་སྐྱོང་གི་ལས་དོན་དེ་གནས་བབ་གལ་ཆེན་དུ་
བཟུང་ནས་ཇུས་འགོད་བྱས་ནས་སྐུལ་འདེད་གཏོང་
བ། སྙེ་མོ་རྫོང་གི་དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་རྒྱས་ལ་ཁྱད་
ཆོས་གསར་པ་ཧུར་ཐག་གཏོད་པ། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཡིད་
རྟོན་མ་ལག་འཛུགས་སྐྱོང་ལས་དོན་དེ་སྤུས་ཚད་མཐོན་
པོའི་སྒོ་ནས་འཕེལ་རྒྱས་སུ་འགྲོ་བའི་རྣམ་པ་གསར་པ་
གཏོད་པ་བཅས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྙེ་མོ་རྫོང་གི་ཡིད་རྟོན་ཆུ་
ཚད་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་མཐོ་རུ་གཏོང་རྒྱུ་ཡིན་ལ། ང་
ཚོས་ཐེངས་འདིའི་ཡིད་རྟོན་དྲིལ་བསྒྲགས་གཟའ་
འཁོར་གྱི་བྱེད་སྒོ་གོ་སྐབས་སུ་བྱས་ཏེ། སྡེ་ཚན་ཁག་
དང་འབྲེལ་གཏུག་མཐུན་སྦྱོར་བྱ་རྒྱུར་སྔར་བས་
ཤུགས་སྣོན་བརྒྱབ་ནས་སྙེ་མོ་རྫོང་གི་ཡིད་རྟོན་
འཛུགས་སྐྱོང་ལས་དོན་སྐས་རིམ་གསར་པ་ཞིག་ཏུ་
སླེབས་རྒྱུར་སྐུལ་འདེད་གཏོང་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་བཤད།
（ཨོ་རྒྱན་ཚེ་རིང་གིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

སྙེ་མོ་རྫོང་དུ་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་2024ལོའི་ཡིད་རྟོན་དྲིལ་བསྒྲགས་གཟའ་འཁོར་གྱི་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་བ།
བཟའ་བཅའི་བདེ་འཇགས་དཔེ་སྟོན།
བདེ་སྐྱིད་ལྡན་པའི་ལྷ་ས།

ཡིད་རྟོན་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་བཏོད་ནས་
མཛེས་སྡུག་ལྡན་པའི་ཁྱིམ་གཞིས་སྐྲུན།

（པར་ངོས་གཉིས་པར་མཐུད）ཏང་གི་སྐབས་ཉི་ཤུ་
པའི་ཀྲུང་ཨུ་ཚང་འཛོམས་གྲོས་ཚོགས་ཐེངས་གསུམ་
པའི་དགོངས་དོན་གཞི་རིམ་དུ་ཁྱབ་པར་བྱས་པ་རེད།
བྱེད་སྒོར“སྒྲོག་འགྲེལ་+རིག་རྩལ་+N”བཅས་
བཟུང་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་པའི་ཐོག་ནས་མི་རིགས་ཁག་གི་
ལས་བྱེད་པ་དང་མང་ཚོགས་ལ་མི་རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་
ཡར་ཐོན་གྱི་ལས་དོན་སྤེལ་བའི་གལ་ཆེའི་རང་བཞིན་
འགྲེལ་བཤད་བརྒྱབ་པ་དང་། “མོས་སེམས་ལྔ”ཆེ་
རུ་བཏང་བར་མ་ཟད། ཐུན་མོང་ཐོག་མཐུན་སྒྲིལ་
འབད་འཐབ་དང་ཐུན་མོང་ཐོག་དར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་
གཏོང་བའི་བསམ་བློའི་རྨང་གཞི་བརྟན་དུ་བཏང་
ནས་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་དེང་རབས་ཅན་གྱི་ལྷ་ས་
གསར་པ་སྒོ་ཀུན་ནས་འཛུགས་སྐྲུན་བྱ་ཆེད་དྲང་
ནུས་ཆེན་པོ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིལ་བ་རེད། ཡུལ་དངོས་
སུ་ད་དུང་སྟག་རྩེ་ཆུས་ཀྱི་མངོན་མིན་རིག་གནས་
ཤུལ་བཞག་གི་གསར་གཏོད་ཐོན་རྫས་དང་ཞིང་ལས་
ཐོན་ཟོག་འཚོང་གིན་ཡོད་ཅིང་། རིན་གོང་འདྲི་
རྩད་བྱེད་པར་ཡོང་མཁན་གྲོང་མིའི་རྒྱུན་ཆད་རྒྱུ་མེད་

པ་རེད།
སྟག་རྩེ་ཆུས་སྟག་རྩེ་དམངས་ཁྲོད་སྒྱུ་རྩལ་ཚོགས་
པའི་འཁྲབ་སྟོན་པ་བསོད་ནམས་ཚེ་རིང་གིས། དེ་
རིང་སྟག་རྩེ་ཆུས་ཀྱི་ཚབ་ཞུས་ནས་ཟླ་རེའི་སྒྲོག་འགྲེལ་གྱི་
རིག་རྩལ་འཁྲབ་སྟོན་ནང་ཞུགས་རྒྱུ་བྱུང་བར་དགའ་པོ་
བྱུང་། ལྟད་མོ་བ་ཚོས་སྒྱུ་རྩལ་གྱི་མཛེས་སྡུག་མྱོང་རོལ་
ཐུབ་པ་དང་དུས་མཚུངས་སུ་ཏང་གི་སྐབས་ཉི་ཤུ་པའི་
ཀྲུང་ཨུ་ཚང་འཛོམས་གྲོས་ཚོགས་ཐེངས་གསུམ་པའི་
དགོངས་དོན་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ་ཡོད། རྗེས་མར་ང་ཚོས་
མང་ཚོགས་ཀྱིས་ལྟ་འདོད་ལ་ཉན་སྤྲོ་བའི་ལེ་ཚན་དེ་བས་
མང་བ་བཏོད་དེ། ཏང་གི་གསུང་སྒྲ་བརྒྱུད་བསྒྲགས་
ཡག་པོ་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་བཤད།
བྱེད་སྒོ་དེ“ལྷ་སའི་ཡོངས་བསྒྲགས”དང“ལྷ་
སའི་མཉམ་འདྲེས་སྨྱན་སྦྱོར”ཞེས་པའི་སྐད་འཕྲིན་སྤྱི་
སྟེགས་སོགས་དྲ་རྒྱའི་ལས་སྟེགས་ནས་ཐད་གཏོང་བྱས་
པ་དང་ལས་སྟེགས་ཁག་ལ་ལྟ་མཁན་མི་ཐེངས་ཁྲི་1.6
ཟིན་པ་དང་མོས་བསྟོད་བྱེད་ཚད་ཁྲི་2.2ཟིན་པ་རེད།
（ནོར་བུ་ཆོས་སྒྲོན་གྱིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

（པར་ངོས་དང་པོར་མཐུད）སློབ་གསོ་ཐིང་གིས་
ཐེངས་འདིའི་ལྗོངས་ཡོངས་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་འབྲིང་ཆུང་གི་
སློབ་མའི་སྒྱུ་རྩལ་འགྲེམས་སྟོན་གྱི་རིག་རྩལ་འཁྲབ་
སྟོན་སྐབས་དང་པོ་སྒྲིག་འཛུགས་བྱེད་པའི་དམིགས་
ཡུལ་ནི་ཏང་གི་ཚོགས་ཆེན་ཉི་ཤུ་པ་དང་། སྐབས་ཉི་
ཤུ་པའི་ཀྲུང་ཨུ་ཚང་འཛོམས་གྲོས་ཚོགས་ཐེངས་གསུམ་
པ། ལྗོངས་ཏང་ཨུད་སྐབས་བཅུ་པའི་ཚང་འཛོམས་
གྲོས་ཚོགས་ཐེངས་དྲུག་པ་བཅས་ཀྱི་དགོངས་དོན་
ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ལག་བསྟར་དང་། རང་སྐྱོང་
ལྗོངས་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གཞུང་དོན་ཐིང་གི
《དུས་རབས་གསར་པའི་སློབ་གྲྭའི་མཛེས་རིག་སློབ་
གསོའི་ལས་དོན་ལ་ཤུགས་སྣོན་དང་ལེགས་སུ་གཏོང་
རྒྱུའི་སྐོར་གྱི་ལག་བསྟར་བསམ་འཆར》དོན་
འཁྱོལ། ལྗོངས་ཡོངས་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་འབྲིང་ཆུང་གི་སྒྱུ་
རྩལ་སློབ་གསོའི་གྲུབ་འབྲས་ཕུལ་བྱུང་གང་ལེགས་
མངོན་པ་བཅས་བྱས་ནས། ཀྲུང་ཧྭ་མི་རིགས་གཅིག་
མཐུན་ཚོགས་པའི་འདུ་ཤེས་སྔར་བས་ཟབ་ཏུ་གཏོང་
ཆེད་དང་། ཀྲུང་གོ་གསར་པ་དབུ་བརྙེས་ནས་ལོ་ངོ་
75འཁོར་བར་རྟེན་འབྲེལ་ཞུ་ཆེད་ཡིན་ཞེས་ནན་
གསུངས་གནང་བ་རེད།
འཁྲབ་སྟོན་བྱེད་རིང་། གྲོང་ཁྱེར་ལས་རིགས་
ལག་རྩལ་སློབ་གྲྭ་དང་པོ་དང་། ཁྲེང་ཀོན་ཆུས་ཀྱི་

སློབ་ཆུང་གཉིས་པ། ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་དམིགས་བསལ་
སློབ་གསོའི་སློབ་གྲྭ་སོགས་རང་ལྗོངས་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་ཁག་
གི་སློབ་མས་པིར་སྨྱུག་སྤྱད་དེ་ཕུགས་འདུན་མཚོན་པ་
དང་། བསྟོད་གླུ་ལེན་ནས་བརྩེ་སེམས་བརྒྱུད་སྤྲོད་
བྱེད་པ། ཞབས་བྲོ་འཁྲབ་ནས་གསོན་ཤུགས་མངོན་
པ། རོལ་ཆ་སྤྱད་དེ་འབྱུང་འགྱུར་དཀྲོལ་བ་བཅས་
ཀྱི་ཐོག་ནས་ཁོང་ཚོའི་སྒྱུ་རྩལ་གྱི་འཇོན་ཐང་དང་
གསར་གཏོད་ནུས་པ་གང་ལེགས་མངོན་པར་བྱས་
ཡོད། བརྩམས་ཆོས་ཚང་མར་སློབ་ཕྲུག་ཚོའི་སེམས་
ཤུགས་འདུས་ཡོད་ལ། ལེ་ཚན་ཚང་མས་སློབ་ཕྲུག་
ཚོའི་སྤྲོ་སེམས་དང་ཉམས་འགྱུར་མངོན་པ་དང་།
ལྷ་ས་སོགས་ས་ཁུལ（གྲོང་ཁྱེར）གྱི་སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་སྒྱུ་
རྩལ་སློབ་གསོའི་གཡུར་ཟའི་གྲུབ་འབྲས་མཚོན་པར་མ་
ཟད། སློབ་གྲྭ་འབྲིང་ཆུང་གི་སྒྱུ་རྩལ་གྱི་ཆུ་ཚད་དང་
བསམ་པའི་ཉམས་འགྱུར་ཡང་མངོན་ཡོད། བྱེད་
སྒོས་དེའི་ནང་ཞུགས་མཁན་དང་། ཕྱོགས་ཁག་གི་
སྐུ་མགྲོན་དང་གྲོང་མི་ཚོར་བརྗེད་པར་དཀའ་བའི་
བག་ཆགས་དང་སྣང་བ་སྐྱིད་པའི་ཕྱིར་དྲན་ཞིག་
བཞག་སྟེ་སྒྱུ་རྩལ་དོན་གཉེར་དང་གསར་གཏོད་བྱེད་
པའི་རྒྱ་ཆེའི་སློབ་གྲྭ་འབྲིང་ཆུང་གི་སློབ་མའི་གསོན་
ཤུགས་འཕེལ་བར་བྱས་ཡོད།
（ནོར་བུ་ཆོས་སྒྲོན་གྱིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་འབྲིང་ཆུང་གི་སློབ་མའི་སྒྱུ་རྩལ་འགྲེམས་སྟོན་གྱི་རིག་རྩལ་འཁྲབ་སྟོན་སྐབས་དང་པོ་དང་བྱ་དགའ་
སྤྲོད་པའི་དགོང་ཚོགས་འཚོགས་པ།

（པར་ངོས་དང་པོར་མཐུད）སེམས་ནུས་ཡོད་རྒུས་
རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི“དམངས་འཚོའི་འདུ་འགོད་
བཅུ”དང་། གྲོང་ཁྱེར་རིམ་པའི་དམངས་འཚོའི་བྱ་
བ་དངོས་16དོན་འཁྱོལ་ཡག་པོ་བྱེད་དགོས། ཏང་
འཛུགས་སྐྱོང་སྐོར་གྱི་སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་གི་
མཛུབ་སྟོན་གལ་ཆེན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དོན་འཁྱོལ་བྱས་
ཏེ། ཚན་ཁག་ལ་དམ་འཛིན་དང་དཔུང་ཁག་གི་སྣེ་
ཁྲིད་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱས་ཏེ། ཏང་གི་སྒྲིག་ཁྲིམས་སློབ་
སྦྱོང་སློབ་གསོ་རྒྱུན་རྣམ་ཅན་དང་ཡུན་ཕན་ཅན་དུ་
འགྱུར་བར་སྐུལ་འདེད་ཏན་ཏིག་གཏོང་དགོས།
ཚོགས་འདུའི་ཐོག་ནན་གསུངས་གནང་དོན།
གྲོང་ཁྱེར་ཡོངས་ཀྱི་རིམ་ཁག་མི་དམངས་འཐུས་ཚོགས་
དང་དེའི་རྒྱུན་ལས་ཨུ་ལྷན་གྱིས་སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་
ཕིང་གི་རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འཐུས་ཚོགས་དབུ་
བརྙེས་ནས་ལོ་ངོ་70འཁོར་བར་རྟེན་འབྲེལ་ཞུ་བའི་
ཚོགས་ཆེན་ཐོག་གནང་བའི་གསུང་བཤད་གལ་ཆེན་གྱི་
དགོངས་དོན་མཛུབ་ཁྲིད་དུ་བྱས་ཏེ། ལྟ་སྐུལ་ལས་
དོན་གྱི་དམིགས་སའི་རང་བཞིན་དང་དངོས་ཕན་རང་
བཞིན། ཁྲིམས་སྲོལ་བཟོ་བའི་བཀོལ་སྤྱོད་རང་བཞིན་
དང་ལག་བསྟར་རང་བཞིན། འཐུས་མིའི་བྱེད་སྒོའི་
ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རང་བཞིན་དང་རྒྱུན་གཏན་རང་
བཞིན། རང་ངོས་འཛུགས་སྐྱོང་གི་གཟབ་ནན་རང་
བཞིན་དང་ཕུགས་ཕན་རང་བཞིན་བཅས་ནུས་ཤུགས་
ཡོད་རྒུས་ཆེ་རུ་བཏང་ནས་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་དེང་
རབས་ཅན་གྱི་ལྷ་ས་གསར་པ་འཛུགས་སྐྲུན་བྱ་ཆེད་
ལེགས་སྐྱེས་གསར་པ་འབུལ་དགོས།
ཚོགས་འདུའི་ཐོག་ནན་གསུངས་གནང་དོན།
གྲོང་ཁྱེར་ཡོངས་ཀྱི་རིམ་ཁག་སྲིད་གྲོས་ཀྱིས་སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་
ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་གིས་ཀྲུང་གོ་མི་དམངས་ཆབ་སྲིད་གྲོས་
མོལ་ཚོགས་འདུ་དབུ་བརྙེས་ནས་ལོ་ངོ་75འཁོར་བར་
རྟེན་འབྲེལ་ཞུ་བའི་ཚོགས་ཆེན་ཐོག་གནང་བའི་གསུང་
བཤད་གལ་ཆེན་གྱི་དགོངས་དོན་སློབ་སྦྱོང་དང་ལག་
བསྟར་ནན་ཏན་བྱས་ཏེ། ནུས་ཤུགས་ཡོད་རྒུས་སྒྱུར་
འཕེལ་བརྟན་གསུམ་ལ་སྐུལ་འདེད་གཏོང་བ་དང་།
གྲོས་མོལ་དམངས་གཙོ་འཛུགས་སྐྱོང་ལ་སྐུལ་འདེད་
གཏོང་བ། བསམ་བློ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རྨང་གཞི་བརྟན་དུ་
གཏོང་བ། སྲིད་གྲོས་རང་ངོས་འཛུགས་སྐྱོང་ལ་
ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་པ་བཅས་བྱས་ཐོག མི་དམངས་སྲིད་

གྲོས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་སྔར་བས་མཐའ་འཁྱོངས་ཡག་པོ་
དང་། ལེགས་ཆ་འདོན་སྤེལ་ཡག་པོ། བྱ་གཞག་
འཕེལ་རྒྱས་ཡག་པོ་བཅས་ཡོང་བར་བྱེད་དགོས།
ཚོགས་འདུའི་ཐོག་བསྟན་དོན། གྲོང་ཁྱེར་
ཡོངས་ཀྱི་རིམ་ཁག་ཞིང་འབྲེལ་སྡེ་ཚན་གྱིས་སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་
ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་གིས“ཀྲུང་གོའི་ཞིང་པའི་ལོ་ལེགས་དུས་
ཆེན”ཐེངས་བདུན་པ་འཆར་ཉེར་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་
གནང་བའི་མཛུབ་སྟོན་གལ་ཆེན་གྱི་དགོངས་དོན་ལག་
བསྟར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ། མིག་སྔར་གཞི་
ཚུགས་པ་དང་། གཙོ་གནད་འབུར་དུ་ཐོན་པ། མི་
ཤུགས་དང་འཕྲུལ་ཆས་སྒྲིག་འཛུགས་བཅས་བྱས་ནས་
སྟོན་བསྡུའི་ལས་དོན་ལ་ཁྱོན་ཡོངས་ནས་འགན་ལེན་
བྱས་ཐོག འབྲུ་རིགས་འབྲུ་རྡོག་གཅིག་ཀྱང་མ་ལུས་
པར་འབྲུ་མཛོད་ནང་འཇོག་ཐུབ་པ་དང་བསྡུ་དགོས་
རིགས་ཚང་མ་བསྡུ་ཐུབ་པའི་འགན་ལེན་བྱེད་དགོས།
ཚོགས་འདུའི་ཐོག་ནན་གསུངས་གནང་དོན།
གྲོང་ཁྱེར་ཡོངས་ཀྱི་སློབ་གསོ་སྡེ་ཚན་དང་། རིམ་པ་
ཁག་དང་རིགས་ཁག་གི་སློབ་གྲྭས་སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་
ཅིན་ཕིང་གིས་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་སློབ་གསོའི་ཚོགས་ཆེན་
ཐོག་གནང་བའི་གསུང་བཤད་གལ་ཆེན་གྱི་དགོངས་
དོན་སློབ་སྦྱོང་དང་ལག་བསྟར་ནན་ཏན་བྱས་ཏེ།
ཀུན་སྤྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་མི་སྣ་གསོ་སྐྱོང་བྱ་རྒྱུ་དེ་རྩ་བའི་
ལས་འགན་དུ་བརྩི་བ་དང་། སློབ་གསོའི་ཕྱོགས་
བསྡུས་སྒྱུར་བཅོས་དེ་ལས་འགན་གཙོ་བོར་བརྩི་བ།
དགེ་རྒན་གྱི་དཔུང་ཁག་འཛུགས་སྐྱོང་བྱ་རྒྱུ་དེ་དམ་
འཛིན་བྱ་གཞི་གལ་ཆེན་དུ་བརྩི་བ་བཅས་བྱས་ནས་དགེ་
རྒན་ལ་བརྩི་བཀུར་དང་སློབ་གསོར་མཐོང་ཆེན་བྱེད་
པའི་རྣམ་པ་བཟང་པོ་ཞིག་ཧུར་ཐག་གཏོད་དགོས།
ཚོགས་འདུའི་ཐོག་ནན་གསུངས་གནང་དོན།
བཟོ་ལས་ཅན་གསར་པར་སྐུལ་འདེད་གཏོང་རྒྱུ་ནི་སྤུས་
ཚད་མཐོ་བའི་འཕེལ་རྒྱས་མངོན་འགྱུར་བྱེད་པའི་
འདེགས་སྐྱོར་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན། རྫོང（ཆུས）ཁག་
དང་སྡེ་ཚན་ཁག་དང་། ལྷག་པར་དུ་དཔལ་འབྱོར་
དང་ཆ་འཕྲིན་སྡེ་ཚན་གྱིས་རྩེར་སོན་ཅན་དང་། རིག་
ནུས་ཅན། ལྗང་མདོག་ཅན་བཅས་ཀྱི་ཁ་ཕྱོགས་
མཐའ་འཁྱོངས་བྱས་ཏེ། “བཟོ་ལས་ཐོན་ལས་རིགས་
བརྒྱད”སྔོན་ལ་གཙོ་གནད་ཐོག་འཕེལ་རྒྱས་བཏང་ནས་
དེང་རབས་ཅན་གྱི་ཐོན་ལས་མ་ལག་མགྱོགས་མྱུར་

བསྐྲུན་རྒྱུར་གསོན་ཤུགས་ཆེན་པོ་སྣོན་དགོས།
ཚོགས་འདུའི་ཐོག་ནན་གསུངས་གནང་དོན།
གྲོང་ཁྱེར་ཡོངས་ཀྱི་གཞི་རིམ་ཏང་རྩ་འཛུགས་ཁག་གིས་
ལྗོངས་ཡོངས་ཀྱི་ཏང་འཛུགས་སྐྱོང་ལ་དམ་འཛིན་བྱས་
ཏེ། གཞི་རིམ་བཅོས་སྐྱོང་ལ་སྐུལ་འདེད་གཏོང་བ་དང་
གྲོང་གསེབ་དར་རྒྱས་ལ་སྐུལ་འདེད་གཏོང་བའི་ཚོགས་
འདུའི་དགོངས་དོན་ལག་བསྟར་ནན་ཏན་བྱེད་པ་
དང་། ས་ཁུལ་དང་གྲོང་ཁྱེར་གཞན་དག་གི་ཉམས་མྱོང་
བཟང་པོ་དང་བྱེད་སྟངས་བཟང་པོ་སློབ་སྦྱོང་དང་དཔྱད་
གཞིར་འཛིན་པ། “དམ་འཛིན་གཅིག་དང་སྐུལ་འདེད་
གཉིས”ཀྱི་ལས་དོན་སྔར་བས་ཏན་ཏིག་སྤེལ་བ་བཅས་
བྱས་ནས་སྔོན་ཐོན་བརྩོན་ལེན་དང་ལས་སྒྲུབ་ལས་གཏོད་
ཀྱི་རྣམ་པ་བཟང་པོ་ཞིག་ཧུར་ཐག་གཏོད་དགོས།
ཚོགས་འདུའི་ཐོག་ནན་གསུངས་གནང་དོན།
གྲོང་ཁྱེར་ཡོངས་ཀྱི་སྲིད་ཁྲིམས་ཁོངས་གཏོགས་དང་སྤྱི་
བདེ་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་གཙོ་གནད་ས་ཁུལ་དང་། གཙོ་
གནད་ལས་རིཊ། གཙོ་གནད་ཁྱབ་ཁོངས་བཅས་ལ་
དམིཊ་ནས་དངོས་འཛིན་དངོས་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱ་ཐབས་སྤྱད་
དེ་རྒྱུན་རྣམ་ཅན་གྱི་ནག་སེལ་གཤེད་བཅོམ་གྱི་འཐབ་
རྩོད་ལ་སྐུལ་འདེད་ཏན་ཏིག་གཏོང་དགོས་པ་དང་ཆུ་
ཚད་དེ་བས་མཐོ་བའི་ཁྲིམས་སྐྱོང་གི་ལྷ་ས་དང་དུས་
བདེའི་ལྷ་ས་འཛུགས་སྐྲུན་མགྱོགས་པོ་བྱེད་དགོས།
ཚོགས་འདུའི་ཐོག་ནན་གསུངས་གནང་དོན།
གནད་དོན་ཕྱོགས་སྟོན་དུ་འཛིན་ཤུགས་ཆེ་རུ་བཏང་
སྟེ། གྲོང་གསེབ་ཀྱི་མཉམ་སྡེབ་ཀྱི“མ་དངུལ་
གསུམ”དོ་དམ་གྱི་མངོན་གསལ་དོད་པའི་གནད་དོན་
བཅོས་སྒྲིག་བྱེད་པ་དང་། ཚོགས་ཆུང་གི་ནོར་སྲིད་
གྲོང་ཚོས་དོ་དམ་བྱེད་པ་དང་ཚབ་གཉེར་རྩིས་ཐོ་འགོད་
པ་སོགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་དང་ལམ་སྲོལ་འཐུས་སྒོ་ཚང་དུ་
བཏང་ནས་གཅིག་སྡུད་ཆེད་དོན་བཅོས་སྒྲིག་གི་ལས་
དོན་ལ་སྔར་བས་ཕན་འབྲས་ཐོན་རྒྱུར་སྐུལ་འདེད་
གཏོང་དགོས།
རྒྱལ་སྟོན་གུང་གསེང་འཆར་ལ་ཉེར་བས།
ཚོགས་འདུའི་ཐོག ད་དུང་ཉེ་དུས་ཀྱི་བརྟན་ལྷིང་
སྲུང་སྐྱོང་དང་། དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་རྒྱས། གྲོང་
ཁྱེར་འཛུགས་སྐྲུན། དམངས་འཚོ་འགན་ལེན་སོགས་
ཀྱི་གཙོ་གནད་ལས་དོན་ལ་བཀོད་སྒྲིག་ཀྱང་གནང་ཡོད།
（བྱམས་པ་ཚེ་རིང་གིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）